

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOJI TARYBA

N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO
TVARKOS**

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba n u t a r i a:

1. Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas įsigalioja nuo 1991 m. gruodžio 11 dienos.
2. Nustatyti, kad dokumentai, įrodantys, jog asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, yra jų išsaugoti Lietuvos Respublikos vidaus ar užsienio pasai, gimimo liudijimai, taip pat archyvų ar kiti dokumentai, patvirtinantys šį faktą.

Lietuvių kilmės asmenimis laikomi asmenys, kurių tėvai arba vienas iš tėvų yra lietuviai ir jeigu šie asmenys ar jų tėvai (vienas iš tėvų) Lietuvoje ar kitose valstybėse nėra pasinaudoję jokiais teisėmis, susijusiomis su kita tautybe, ir valstybėse, kurių pilietybę jie yra įgiję, nėra laikomi kitos tautybės asmenimis.

Pasitraukusiu iš Lietuvos laikomas asmuo, kuris išvyko gyventi į kitas valstybes, išskyrus buvusią Sovietų Sąjungą bei jos okupuotas valstybes.

Norėdami atstatyti Lietuvos Respublikos pilietybę pagal Pilietybės įstatymo 18 straipsnio trečiąją dalį, asmenys, kurie buvo ištremti iš Lietuvos, kartu su prašymu atstatyti pilietybę pateikia ištrėmimo faktą patvirtinančius dokumentus, o asmenys, kurie buvo įkalinti ar nuteisti už pasipriešinimą okupaciniams režimams, pateikia nuteisimo ar įkalinimo faktą patvirtinančius dokumentus.

Asmenys ir jų šeimos nariai, atstatantys Lietuvos Respublikos pilietybę pagal Pilietybės įstatymo 18 straipsnio trečiąją dalį, prašyme atstatyti pilietybę nurodo, ar jie nėra repatrijavę iš Lietuvos, ir dėl to pateikia įrodymus. Repatrijavimu laikomas išvykimas į etninę tėvynę arba apsigyvenimas etninėje tėvynėje.

Asmenys pagal Pilietybės įstatymo 17 straipsnio pirmąją dalį prašymus įgyvendinti teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę, atstatyti Lietuvos Respublikos pilietybę ar prašymus išduoti Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimą patvirtinančius dokumentus paduoda Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos diplomatinėms (konsulinėms) įstaigoms užsienyje arba Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų bendruomenių valdybų pirmininkams, kurie gali patvirtinti asmens prašymą ir prie prašymo pridėtus dokumentus. Šie patvirtinti dokumentai gali būti pateikti ir naudojami sprendžiant tik pilietybės klausimą.

Lietuvos Respublikos teritorijoje rasti (gyvenantys) vaikai, kurių tėvai yra nežinomi, mirę arba tėvams atimtos tėvystės teisės ir kurie globojami globos ir rūpybos įstaigose arba giminaičių, prilyginami Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 11 straipsnyje nurodytiems vaikams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [I-405](#), 1994-03-15, Žin., 1994, Nr. 22-347 (1994-03-23), i. k. 0941010NUTA000I-405

Nr. [I-548](#), 1994-07-18, Žin., 1994, Nr. 56-1098 (1994-07-22), i. k. 0941010NUTA000I-548

3. Lietuvos Respublikos pilietis, atvykęs gyventi į Lietuvą, kreipiasi į gyvenamosios vietos miesto, rajono policijos komisariato migracijos tarnybą pateikdamas Lietuvos Respublikos piliečio pasą bei dokumentus, įrodančius, kad jis yra įsigijęs pagal nuosavybės teisę ar neterminuotai išsinuomojęs gyvenamąją patalpą Lietuvoje arba yra savininko ar nuomininko šeimos narys.

Asmuo, turintis teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimą patvirtinančius dokumentus, atvykęs gyventi į Lietuvą kartu su šeimos nariais, kreipiasi į gyvenamosios vietos

miesto, rajono policijos komisariato migracijos tarnybą pateikdamas Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimą patvirtinantį dokumentą ir kitos valstybės piliečio pasus ar juos atitinkančius dokumentus bei dokumentus, įrodančius, kad jis yra įsigijęs pagal nuosavybės teisę ar neterminuotai išsinuomojės gyvenamąją patalpą Lietuvoje arba yra savininko ar nuomininko šeimos narys.

Užsienio valstybės pilietis ar asmuo be pilietybės, išskyrus asmenis, nurodytus 3 punkto antrojoje dalyje, gyvenęs užsienio valstybėje, teisėtai atvykęs gyventi į Lietuvą, kreipiasi į gyvenamosios vietos miesto, rajono policijos komisariato migracijos tarnybą pateikdamas užsienio valstybės piliečio pasą ar jį atitinkantį dokumentą bei dokumentus, įrodančius, kad jis yra įsigijęs pagal nuosavybės teisę ar neterminuotai išsinuomojės gyvenamąją patalpą Lietuvoje arba yra savininko ar nuomininko šeimos narys.

Migracijos tarnybos patikrina pateiktus dokumentus ir Lietuvos Respublikos piliečio pase ar leidime nuolat gyventi Lietuvoje įrašo asmens gyvenamąją vietą.

Nustatyti, kad nuolat gyvenančiu Lietuvoje laikomas asmuo, jeigu jis teisėtai atvyko į Lietuvą ir:

yra įsigijęs pagal nuosavybės teisę ar neterminuotai išsinuomojės gyvenamąją patalpą Lietuvoje arba yra savininko ar nuomininko šeimos narys ir Lietuvos Respublikos piliečio pase ar jį atitinkančiame dokumente yra įrašas apie asmens gyvenamąją vietą;

ne mažiau kaip pastaruosius vienerius metus dirba Lietuvoje pagal darbo sutartį ar turi kitą apmokestinamą užsiėmimą Lietuvoje, gauna Lietuvoje legalią pensiją ar yra išlaikomas Lietuvoje kitų asmenų ar turi kitą legalų pragyvenimo šaltinį;

ne mažiau kaip pastaruosius vienerius metus moka Lietuvos teritorijoje pajamų ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus mokesčius ar įstatymų nustatyta tvarka yra nuo jų atleistas;

ne mažiau kaip pastaruosius vienerius metus moka socialinio draudimo įmokas (išskyrus nedirbančius pensininkus).

Dokumentus, įrodančius nuolatinį gyvenimą Lietuvoje, asmuo pateikia atitinkamoms valstybės institucijoms.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-176](#), 1993-06-08, *Žin.*, 1993, Nr. 22-512 (1993-06-16), i. k. 0931010NUTA000I-176

Nr. [1-405](#), 1994-03-15, *Žin.*, 1994, Nr. 22-347 (1994-03-23), i. k. 0941010NUTA000I-405

Nr. [1-548](#), 1994-07-18, *Žin.*, 1994, Nr. 56-1098 (1994-07-22), i. k. 0941010NUTA000I-548

4. Nustatyti, kad asmenys, esantys Lietuvos Respublikos piliečiai pagal šį įstatymą ir tarnaujantys kitos valstybės kariuomenėje (išskyrus prievarta paimtus) arba einantys kitos valstybės valstybinės valdžios ar valdymo organų pareigūnų pareigas, iki 1992 m. kovo 1 d. privalo nutraukti nurodytas tarnybas arba gali kreiptis į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją dėl leidimo laikinai tęsti šias tarnybas.

Praleidus šį terminą ar negavus leidimo, asmuo pripažįstamas nutraukusiu faktinius ryšius su Lietuvos valstybe ir netenka Lietuvos Respublikos pilietybės šio įstatymo nustatyta tvarka.

5. Išaiškinti, kad asmenys, tarnaujantys po 1940 m. birželio 15 d. neteisėtai Lietuvoje esančiose Sovietų Sąjungos ginkluotosiose pajėgose, vidaus reikalų kariuomenės (išskyrus asmenis, kurie pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. rugsėjo 30 d. nutarimą Nr. 398 buvo priimti tarnauti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų sistemoje), saugumo ir kitose teisėsaugos bei represinio pobūdžio struktūrose, negali būti laikomi nuolat gyvenančiais ar dirbančiais Lietuvoje.

Šio punkto pirmojoje dalyje minėtiems asmenims, kurie iki 1992 m. kovo 1 d. nutraukė nurodytas tarnybas ir iki 1991 m. lapkričio 4 d. yra gavę Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimus arba pažymėjimus apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės (įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę pagal tuo metu galiojusį Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą (*Žin.*, 1989, Nr. 33-444) gali būti išduoti Lietuvos Respublikos piliečio pasai. Pasai taip pat gali būti išduoti šių asmenų šeimos nariams, kurie iki 1991 m. lapkričio 4 d. yra gavę

Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimus arba pažymėjimus apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės.

TAR pastaba. *Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Seimo 1993 m. gruodžio 22 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos“ 5 punkto pakeitimo“ pagal turinį prieštarauja Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymams bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos 28 straipsniui, o pagal formą – Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsniui.*

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-176](#), 1993-06-08, *Žin.*, 1993, Nr. 22-512 (1993-06-16), i. k. 0931010NUTA000I-176

Nr. [1-347](#), 1993-12-22, *Žin.*, 1994, Nr. 2-24 (1994-01-07), i. k. 0931010NUTA000I-347

1994-04-13, *Žin.*, 1994, Nr. 29-524 (1994-04-20), i. k. 0941000NUTARG940140

6. Nustatyti, kad Lietuvoje teisėtai nuolat gyvenančių užsieniečių, turinčių Sovietų Sąjungos pasus, registraciją vykdo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Šie asmenys iki 1992 m. liepos 1 d. turi kreiptis į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įstaigas, kad būtų išduoti leidimai nuolat gyventi Lietuvoje. Tokie leidimai turi būti išduoti per mėnesį nuo kreipimosi dienos.

Šie asmenys turi iki 1993 m. liepos 1 d. pasikeisti turimus Sovietų Sąjungos vidaus pasus į savo valstybės užsienio pasus.

7. Išaiškinti, kad Pilietybės įstatymo 1 straipsnyje nurodytų asmenų atžvilgiu Sovietų Sąjungos pilietybė yra niekinė.

8. Asmeniui, kuriam buvo nepagrįstai ar neteisėtai išduoti Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentai, Lietuvos Respublikos piliečio pasas negali būti išduotas, kol jo pilietybės klausimas nebus išspręstas pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą.

Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimų, pažymėjimų apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pripažinimas negaliojančiais sukelia pasekmes tik pilietybės dokumentų atžvilgiu.

Neteisėtai ir nepagrįstai išduotus Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimus, pažymėjimus apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ar Lietuvos Respublikos piliečio pasus paima Vidaus reikalų ministerijos migracijos tarnybos.

Asmenys, kuriems buvo nepagrįstai išduoti Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimai, pažymėjimai apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ar Lietuvos Respublikos piliečio pasai, privalo atiduoti šiuos dokumentus Vidaus reikalų ministerijos migracijos tarnyboms.

Lietuvos Respublikos pilietis, gavęs kitos valstybės piliečio pasą arba kitą tos valstybės pilietybę patvirtinantį dokumentą po to, kai jam buvo išduoti Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentai, privalo per 10 dienų raštu pranešti apie tai gyvenamosios vietos Lietuvoje (miesto, rajono) migracijos tarnybai arba Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, arba Lietuvos Respublikos diplomatinei (konsulinei) įstaigai užsienyje.

Lietuvos Respublikos pilietis, gavęs kitos valstybės piliečio pasą arba kitą tos valstybės pilietybę patvirtinantį dokumentą po to, kai jam buvo išduoti Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentai, netenka Lietuvos Respublikos pilietybės nuo kitos valstybės piliečio paso ar kito tos valstybės pilietybę patvirtinančio dokumento išdavimo dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-405](#), 1994-03-15, *Žin.*, 1994, Nr. 22-347 (1994-03-23), i. k. 0941010NUTA000I-405

9. Asmenims, nurodytiems Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 1 straipsnio pirmosios dalies 1 ir 2 punktuose, kurie nepasirašė Pasižadėjimo, numatyto gaunant Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimą ar Pažymėjimą apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės, Lietuvos Respublikos piliečio pasas ar kitoks pilietybės dokumentas išduodamas tik tada, kai jie pasirašo tokį Pasižadėjimą.

Vidaus reikalų ministerijos pasų tarnybos, išduodamos pilietybės dokumentus šiems asmenims, privalo pareikalauti ir patikrinti dokumentus, įrodančius, jog asmenys atitinka šio įstatymo 1 straipsnio pirmosios dalies 1 ar 2 punktų sąlygas.

10. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pasų tarnybos nuo Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įsigaliojimo dienos turi nutraukti Sovietų Sąjungos vidaus pasų išdavimą.

Nustatyti, kad laikotarpiu, iki bus išduoti Lietuvos Respublikos pasai, Lietuvos Respublikos piliečiai naudojami Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimu ar Pažymėjimu apie apsisprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės kartu su turimu pasu.

11. Įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę nustatyti dokumentus, patvirtinančius teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę, iki 1992 m. kovo 1 dienos.

12. Lietuvos Respublikos piliečio pasai pirmiausia išduodami asmenims, sukakusiems 16 metų ir pirmą kartą gaunantiems pasą, taip pat politiniams kaliniams, tremtiniais ir rezistencijos dalyviams bei asmenims, kurie iki 1991 m. rugsėjo 17 d. grąžino Vidaus reikalų ministerijos pasų tarnyboms turėtus Sovietų Sąjungos pasus arba padavė pareiškimus dėl Sovietų Sąjungos paso atsisakymo.

13. Šis nutarimas įsigalioja nuo 1991 m. gruodžio 11 dienos.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. gruodžio 10 d.
Nr. I-2080

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas
Nr. [I-176](#), 1993-06-08, Žin., 1993, Nr. 22-512 (1993-06-16), i. k. 0931010NUTA000I-176
Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos" pakeitimo ir papildymo
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas
Nr. [I-347](#), 1993-12-22, Žin., 1994, Nr. 2-24 (1994-01-07), i. k. 0931010NUTA000I-347
Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos" 5 punkto pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas
Nr. [I-405](#), 1994-03-15, Žin., 1994, Nr. 22-347 (1994-03-23), i. k. 0941010NUTA000I-405
Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos" pakeitimo ir papildymo
4.
Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
1994-04-13, Žin., 1994, Nr. 29-524 (1994-04-20), i. k. 0941000NUTARG940140
Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1993 m. gruodžio 22 d. nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos" 5 punkto pakeitimo" atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai
5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas
Nr. [I-548](#), 1994-07-18, Žin., 1994, Nr. 56-1098 (1994-07-22), i. k. 0941010NUTA000I-548

Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. gruodžio 10 d. nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos" pakeitimo ir papildymo